

Viljandi vallas, Vana-Võidu külas Piima detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnang

Nimetus: Viljandi vallas, Vana-Võidu külas Piima detailplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise eelhinnang

Töö tellija: Projektikoda OÜ
Reg nr 12267932
Tallinna tn 58, Viljandi linn, Viljandi maakond, 71018
E-post kiri@projektikoda.eu

Töö teostaja: LEMMA OÜ
Reg nr 11453673
Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Värvi tn 5, 10621
Tel +372 600 7740
E-post info@lemma.ee

Vastutav koostaja: Piret Toonpere

Töös osalesid: Liis Promvalds

Töö versioon: 11.11.2025

Sisukord

Sisukord.....	3
Sissejuhatus.....	4
1 Mõjutatav keskkond.....	5
2 Kavandatava tegevuse kirjeldus.....	8
3 Seotus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega.....	9
3.1 Viljandi maakonnaplaneering.....	9
3.2 Viiratsi valla üldplaneering.....	10
3.3 Koostatav Viljandi valla üldplaneering.....	11
4 Võimalikud keskkonnamõjud.....	13
4.1 Mõju Natura aladele.....	13
4.2 Mõju kaitstavatele aladele, kaitsealustele liikidele jt loodusobjektidele ning bioliigilisele mitmekesisusele.....	13
4.3 Loodusvarade kasutamine, jäätme- ja energiamahukus.....	14
4.4 Mõju kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.....	14
4.5 Mõju pinna- ja põhjaveele.....	15
4.6 Müra, vibratsioon, õhusaaste, valgus, soojus ja kiirgus.....	17
4.7 Mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale.....	18
4.8 Mõju kultuuriväärtustele.....	18
4.9 Avariilukordade esinemise võimalikkus.....	18
4.10 Lähipiirkonna teised arendused ja võimalik mõjude kumuleerumine.....	19
4.11 Muud aspektid.....	19
5 Ettepanek KSH algatamise/algatamata jätmise kohta.....	20
Kasutatud materjalid.....	22

Sissejuhatus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) eelhindangu koostas LEMMA OÜ (reg nr 11453673) detailplaneeringu (edaspidi *DP*) konsultant Projektikoda OÜ tellimusel. Töö vastutav koostaja oli keskkonnaekspert Piret Toonpere (KMH0153), töös osales keskkonnakonsultant Liis Promvalds. Käesolev dokument on koostatud detailplaneeringu algamataotluse lisana kasutamiseks.

KSH eelhindangu koostamisel on lähtutud planeerimisest (edaspidi *PlanS*), keskkonnamõju hindamise ja juhtimissüsteemi seadusest (edaspidi *KeHJS*) ning KeHJS alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määrusest nr 224 „[Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelust](#)“ (edaspidi *määrus nr 224*). Samuti on töö koostamisel arvestatud Keskkonnaministeeriumi tellimusel koostatud asjakohaste juhendmaterjalidega.

Vastavalt planeerimisest (PlanS) § 124 lg-le 5 on KSH kohustuslik detailplaneeringu koostamisel, kui planeering on aluseks KeHJS § 6 lõike 1 kohasele tegevusele. Antud juhul detailplaneeringuga kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 1 ehk olulise keskkonnamõjuga tegevuse alla.

Käsitletavat planeeringut saab käsitleda üldplaneeringut muutvana, sest kavandatakse elumumaad üldplaneeringuga reserveeritud puhkeala maale. PlanS § 142 lg 6 kohaselt üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel tuleb anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg-tes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidest ning § 33 lg 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest. KeHJS § 33 lg 6 kohaselt tuleb § 33 lg-s 2 nimetatud juhtudel keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse üle otsustamisel enne otsuse tegemist küsida seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt, edastades neile seisukoha võtmiseks sama paragrahvi lõike 3 punktides 1 ja 2 ning lõigetes 4 ja 5 nimetatud kriteeriumide alusel tehtud otsuse eelnõu.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine või algatamata jätmine toimub üldjuhul üheaegselt strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algatamisega. Samas kui strateegilise planeerimisdokumendi koostamise käigus selgub, et planeeritav tegevus võib siiski kaasa tuua olulise keskkonnamõju, siis tuleb KSH algatamist täiendavalt kaaluda ja vajadusel KSH algatada viivitamata.

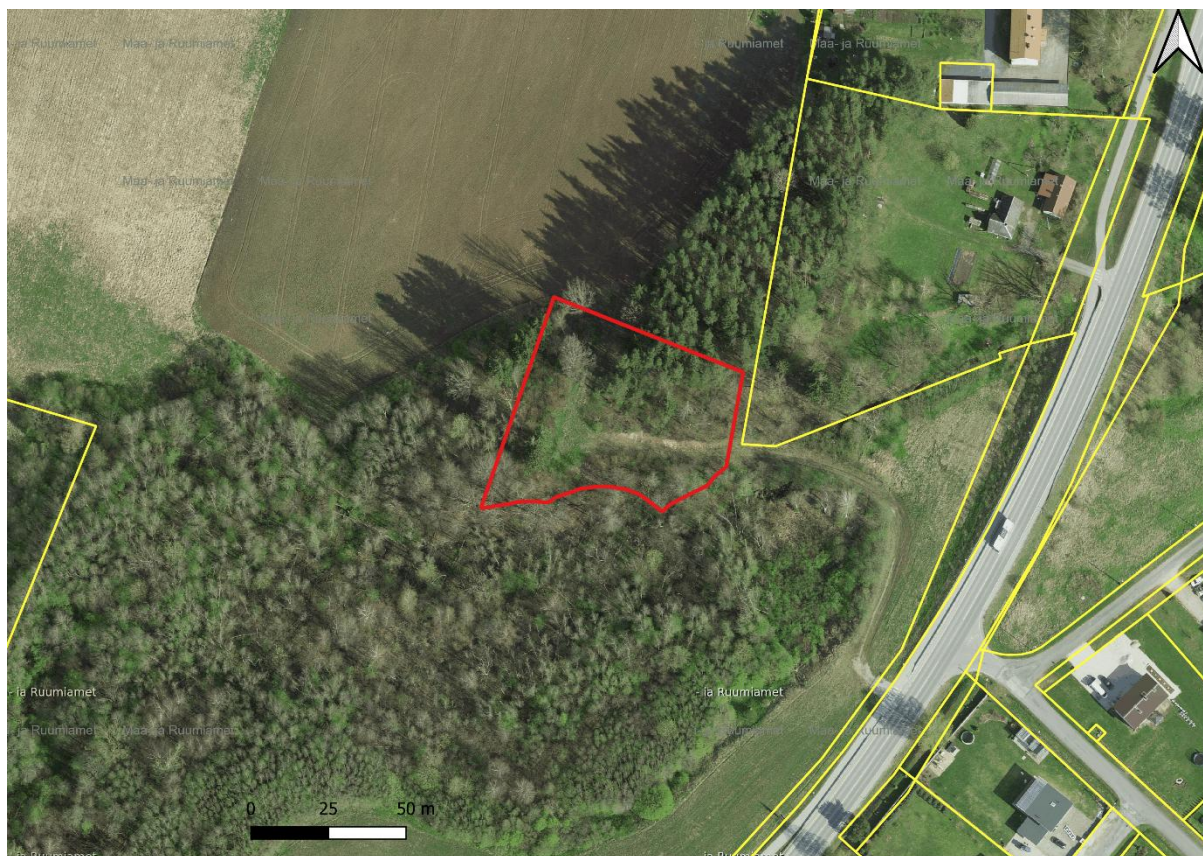
Lõpliku otsuse KSH algatamise vajalikkuse osas peab tegema kohalik omavalitsus (Viljandi Vallavalitsus). KSH vajalikkuse kohta tuleb küsida seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt.

1 Mõjutatav keskkond

Planeeritav maa-ala asub Viljandi vallas, Vana-Võidu külas põhimaantee nr 92 Tartu - Viljandi - Kilingi-Nõmme tee alast lääne suunas. Hooned planeeringualal puuduvad.

Planeeringuala jääb maaüksusele Piima (89201:004:0426). Tegu on 100%, maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksusega, mille suurus on 148621 m². Detailplaneeringuga soovitakse hõlmata u 0,4 ha suurune ala maaüksusest.

Planeeringuala on enamasti metsamaa ala. Metsaregistri andmetel jääb planeeringualale 0,18 ha I ja II boniteediklassi jänesekapsa kasvukohatüübi metsaalad. Keskmine vanus metsaalal on 82 ning II boniteediklassi jänesekapsa metsamaa on küps mets. (Joonis 1)

Joonis 1. Planeeringuala Maa- ja Ruumiameti ortofotol. Planeeringuala märgitud punase joonsega.

Planeeritava ala maapind on tõusev kirde suunas ning maapinna absoluutkõrgus on u 55-65 m.

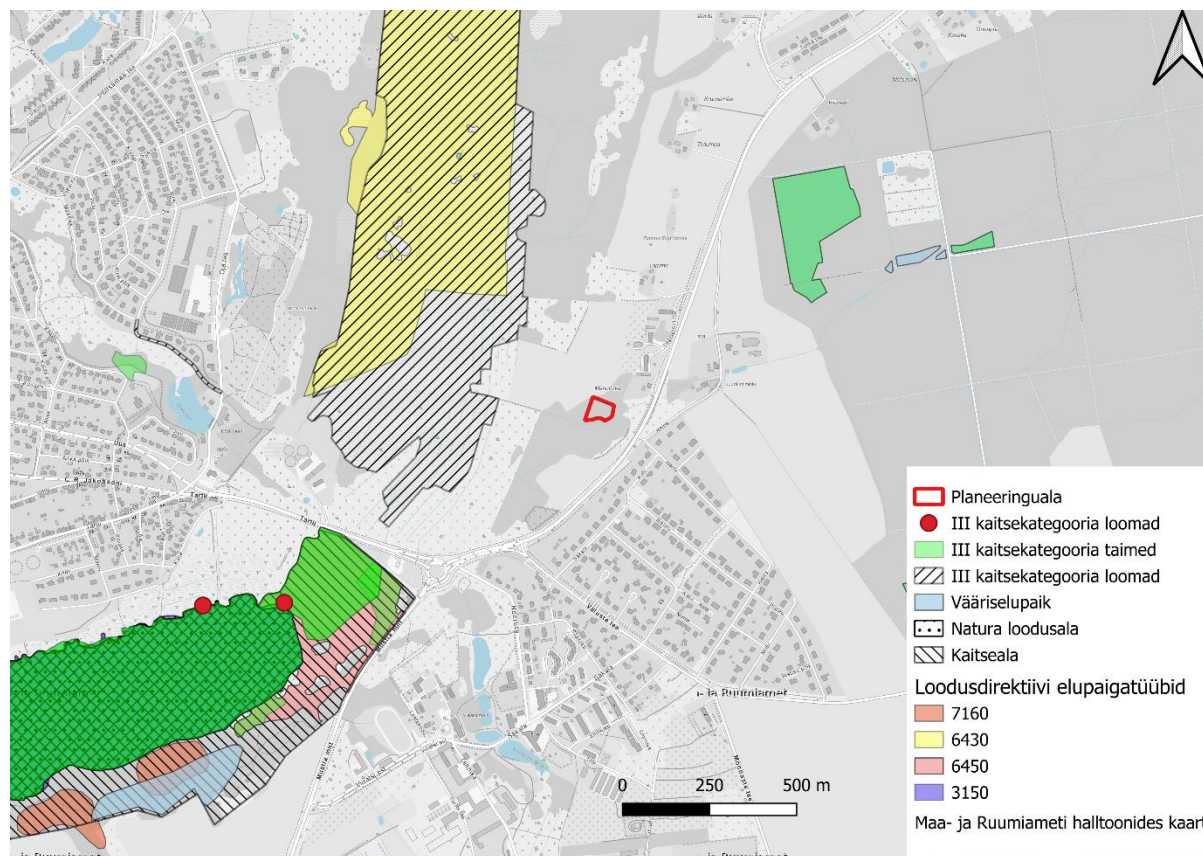
Kontaktvööndis esinevad käesoleval ajal Piima maaüksusel rohumaad, üldkasutatav maa, transpordimaa ja elumumaad.

Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmebaasi andmetel looduskaitsealused objektid planeeringualal ja selle kontaktvööndis puuduvad. Alast 0,5 km raadiuses puuduvad kaitsealad, hoiualad, Natura 2000 loodus- ja linnualad, kohalikul tasandil kaitstavad objektid, projekteeritavad kaitsealused alad, poollooduslikud kooslused, püsielupaigad, vääriselupaigad, I, II ja III kategooria kaitsealuste taimeliikide leiukohad, I, II ja III kategooria kaitsealuste seente ja samblike ning I, II kategooria kaitsealuste loomaliikide leiukohad.

Planeeringualast u 255 m kaugusele läänesuunas jääb III kategooria kaitsealuse loomaliigi *Grus grus* (sookurg) leiukoht (KLO9135680, viimane kinnitatud vaatlus 26.05.2024, leitud 4 paari) (Joonis 2).

Lähimaks registreeritud Natura elupaigaks on elupaigatüübi niiskuslembesed kõrgrohustud (6430) eraldis, mis jääb u 380 m loode suunas (Joonis 2).

Planeeringualast lääne pool u 250 m kaugusel paikneb Tănassilma turbamaardla (registrikaardi nr 566) 1 plokk (Joonis 3). Maavara on määratud aktiivseks reservvaruks.

Joonis 2. Kavandatud tegevuse paiknemine loodusdirektiivi elupaigatüüpide, III kaitsekategooria loomade elupaikade, III kaitsekategooria taimeliikide leiukohtade, vääriselupaikade, Natura loodusala ja kaitseala suhtes (EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur andmed seisuga 23.10.2025). Tulenevalt looduskaitseadusest puuduvad jooniselt andmed II kategooria liikide kohta.

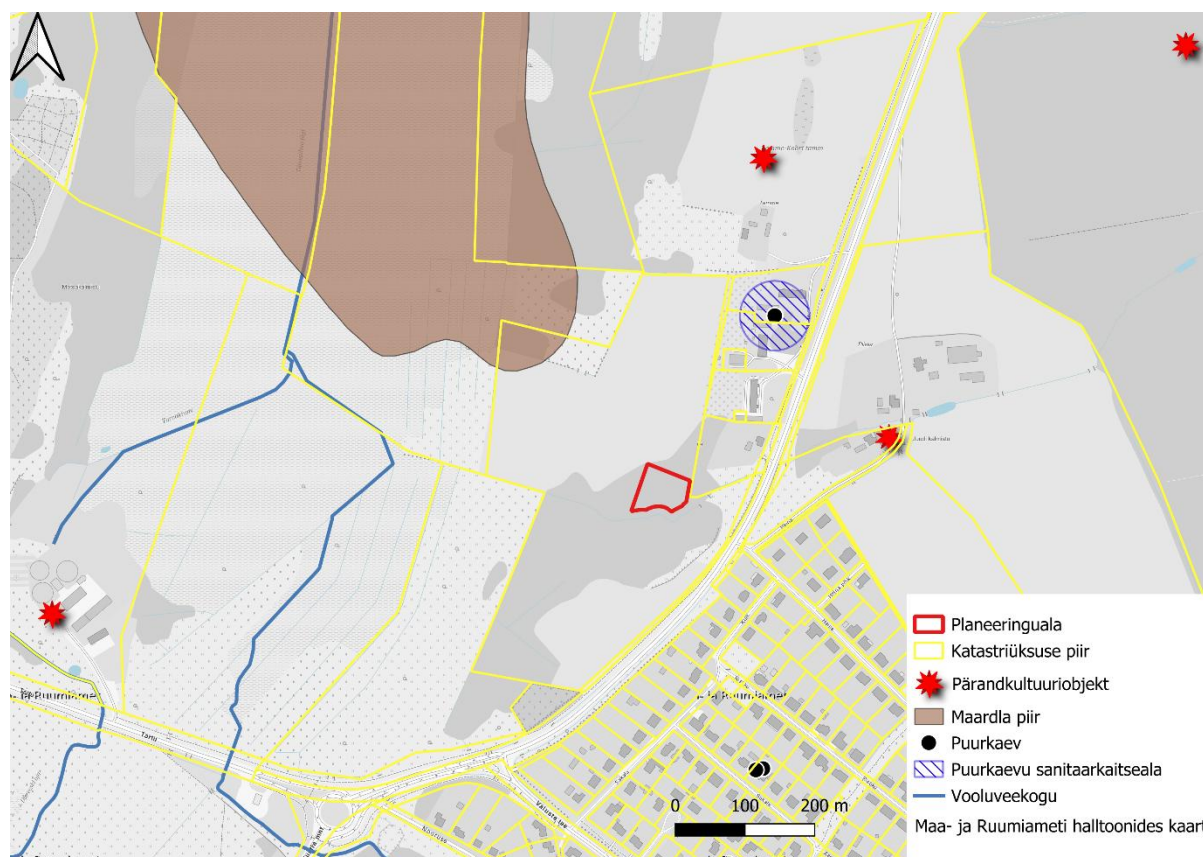
Planeeringualast lõunas asub oja, mis toimib ka maaparandussüsteemi eesvooluna. Planeeringuala piirneb selle maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndi alaga, avatud eesvool valgalaga kuni 10 km² (Viiratsi I, maaparandussüsteemi kood 3101800010220).

Planeeritava alale lähim puurkaev on Siluri-Ordoviitsiumi+Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogumi Devoni kihtide all Ida-Eesti vesikonnas PRK0006031. Puurkaevul on <https://veka.keskkonnainfo.ee/> andmetel 50 m sanitaarkaitseala. Puurkaevu sanitaarkaitseala ei ulatu planeeringualani. (Joonis 3)

Eesti pinnase radooniriski kaardi¹ andmetel jääb ala EVS 840:2017 kohase pinnase radooniohtlikkuse liigituse alusel kõrge või väga kõrge radoonisisaldusega alale.

Planeeritaval alal ning 0,5 km raadiuses ei paikne ühtegi kultuurimälestist. Planeeritaval alal ei paikne ühtegi pärandkultuuriobjekti. Planeeritava ala 0,5 km raadiusesse jääb kaks pärandkultuuriobjekti (Joonis 3):

- Juudi kalmistu² (892:HAU:001, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%);
- Viiralt tamm³ (899:PUU:011, Objekt hästi või väga hästi säilinud).

Joonis 3. Kavandatud tegevuse paiknemine maardla piiri, puurkaevude, vooluveekogude ja pärandkultuuriobjektide suhtes (EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur andmed seisuga 23.10.2025).

¹ Eesti geoloogiateenistus. Eesti pinnase radooniriski kaart. Andmed 2023. aasta seisuga. <https://gis.egt.ee/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=f4363bc3bae34fe19e04458dc875375e>

²Keskkonnaagentuur. Pärandkultuuri objekt: Juudi kalmistu (892:HAU:001). https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=-1500959566

³Keskkonnaagentuur. Pärandkultuuri objekt: Viiralt tamm (899:PUU:011). https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=197757286

2 Kavandatava tegevuse kirjeldus

KSH eelhindangu koostamisel on lähtutud Viljandi maakond, Viljandi vald, Vana-Võidu küla Piima maaüksuse detailplaneeringu koostamise algatamise ettepanekust.

Vastavalt detailplaneeringu algatamise taotlusele soovitakse rajada Piima maaüksusele pereelamu ja abihooned. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta maakasutuse sihtotstarve elamumaaks. Kavandatud on u 0,4 ha krunt, millele rajatakse pereelamu ja abihooned.

Juurdepääs on planeeritud põhimaanteelt nr 92 Tartu - Viljandi - Kilingi-Nõmme tee. Käesoleval ajal on antud asukohas olemasolev metsatee.

Kruntide tehnovõrkudega varustamine lahendatakse detailplaneeringu koostamisel võrguvaldajate väljastatud tehniliste tingimuste järgi.

Täpne vee- ja kanalisatsiooni arendamine peab toimuma vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukavale. Planeeringuala piirneb ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga kaetud alaga, kuid kuna tehnilised tingimused vee-ettevõtjalt planeeringu algatamise faasis puuduvad, siis ei ole teada kas elamu on võimalik ÜVK trassidega mõistlikul viisil ühendada.

Maaüksuste asukohast lähtuvalt määratakse hoonete arhitektuurilised ja kujunduslikud ning ehituslikud tingimused, hoonetusala, tehnovõrkude ja -rajatiste asukohad, liikluskorralduse põhimõtted ning haljastuse ja heakorrasuse põhimõtted, mis ümbritseva keskkonnaga sobituses kujundavad naaberkinnistustega ruumilise terviklahenduse.

Joonis 4. Viljandi maakond, Viljandi vald, Vana-Võidu küla Piima maaüksuse detailplaneeringu eskiisjoonis.

3 Seotus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega

3.1 Viljandi maakonnaplaneering⁴

Viljandi maakonnaplaneering 2030+ on kehtestatud riigihalduse ministri 06.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/75.

Maakonnaplaneeringu kohaselt jääb planeeringuala linna lähivööndi alale.

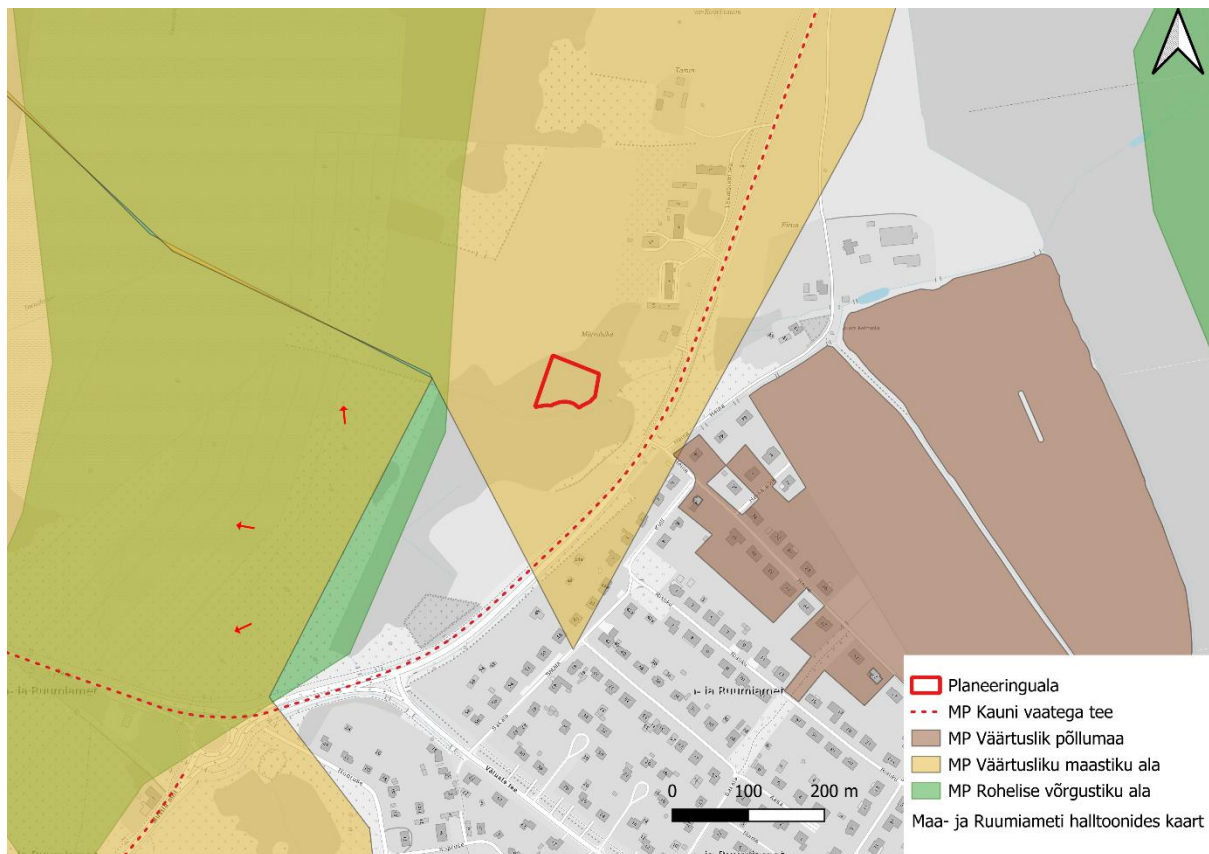
Maakonnaplaneeringu ruumiliste väärtuste koondkaardi alusel kavandatud tegevuse ala ei jää rohelise võrgustiku alale. Planeeringuala kattub kohaliku tähtsusega väärtusliku maastiku alaga (Joonis 5).

Planeeringualaga kattuv väärtuslik maastik kuulub II klassi kohaliku tähtsusega maastiku alla - Tānassilma org Viljandi ja Varese māgede vahel.

Vārtuslike maastike ũldised kasutustingimused vastavalt maakonnaplaneeringule on:

- Vārtuslike maastike piirid tāpsustatakse ũldplaneeringute vōi hoolduskavade koostamise kāigus.
- Maakonnaplaneeringus māaratud kasutustingimused tāpsustatakse ũldplaneeringutes.
- **Hoonestuse planeerimisel vārtuslikule maastikualale sāilitada vōimalikult olemasolevat ajaloolist asustust, arvestada ajaloolise teede- ja tānavate vōrgu struktuuri ning ehitustraditsioonidega.**
- **Uute ehitiste kavandamisel arvestada antud piirkonnale iseloomuliku traditsioonilise ehituslaadiga.**
- Sāilitada ajaloolist maakasutust, pōllumajandusmaastiku avatust ja vaateid vārtuslikele maastikuelementidele.
- Sāilitada traditsioonilisi maastikuelemente ning -struktuure.
- Vōimaluse korral taastada traditsioonilisi maastikuelemente ja maakasutust (kivi- ja lattaiaid, puisteed, looduslikud niidud, karjatatud metsad jms.).
- Vāltida mobiilside mastide ja tuulegeneraatorite rajamist vārtuslikule maastikualale ja kaunite vaadete vaatesektoritesse.
- Vāltida vaateid hāiriva hoonestuse rajamist kaunite vaadete vaatesektoritesse, pōõrta tāhelepanu vaatesektorisse kavandavate uute ehitiste arhitektuursele kvaliteedile.
- ũldplaneeringute koostamisel vōib teha ettepanekuid vārtuslike maastike aladel asuvate ajalooliselt vārtuslike linnapiirkondade vōi asumite māaramiseks miljōvārtuslikeks aladeks.
- Vaatekohtade maa-alad reserveerida vajadusel puhkekohtadeks.

⁴ Viljandi maakonnaplaneering 2030+. Kehtestatud riigihalduse ministri 06.04.2018 kaskkirjaga nr 1.1-4/75. Kāttesaadav: <https://riigiplaneering.ee/maakonnaplaneeringud/kehtivad-maakonnaplaneeringud/viljandi-maakond>

Joonis 5. Planeeringu ala paiknemine maakonnaplaneeringu kohase rohelise võrgustiku ala, väärtusliku põllumaa, kauni vaatega tee ja väärtusliku maastiku ala suhtes

Muud maakonnaplaneeringust tulenevad kitsendused ala arendamiseks puuduvad.

3.2 Viiratsi valla üldplaneering⁵

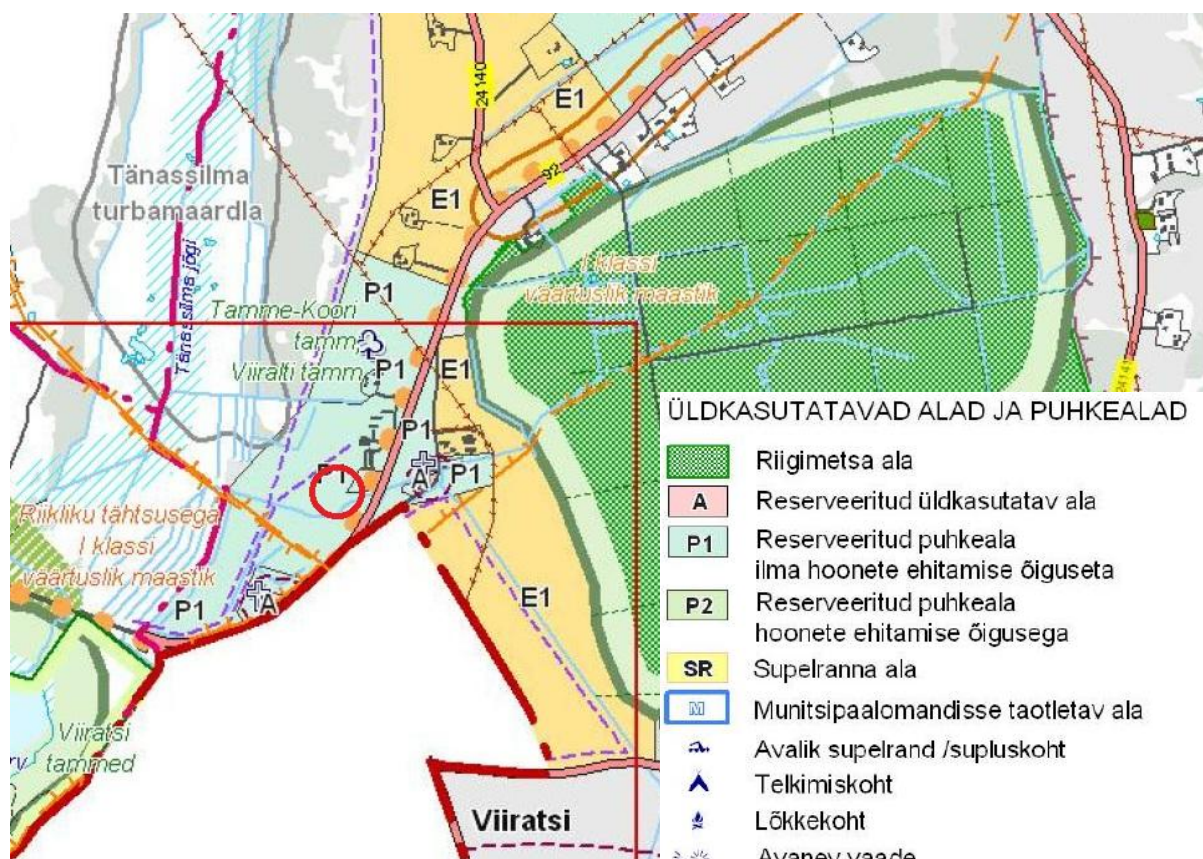
Planeeritaval alal kehtib Viiratsi Vallavolikogu 30.03.2007 määrusega nr 5 kehtestatud endise Viiratsi valla üldplaneering. Kehtiva üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala **reserveeritud puhkealal ilma hoonete ehitamise õigusega**. (Joonis 6)

Puhkeala hoonete ehitamise õigusega on looduslik, väärtuslik, säilitatav, vaid puhkerajatiste ehitamiseks ettenähtud maaala. Puhkealade arendamiseks on reserveeritud maid puhkeala põhisihotstarbega (P1), mis ei luba hoonete ehitamist järgmiselt:

- Tusti külas puhkeala rajamiseks;
- pargid ja haljasalad ning kalda ja nõlvaalad;
- asumeid ümbritsevad metsad.

Eeltoodust tulenevalt on detailplaneering üldplaneeringut muutev reserveeritud puhkeala osas soovides seda muuta elamumaaks. Käesoleval ajal alal puhkealana kasutus puudub või on juhuslik. Maaüksus on kasutusel põllu- ja metsamaana.

⁵ Viiratsi valla üldplaneering. Kehtestatud Viiratsi Vallavolikogu 30.03.2007 määrusega nr 5. Kättesaadav: <https://www.viljandivald.ee/elukeskkond-transport-ehitus/planeerimine-ja-ehitus/uldplaneering>

Joonis 6. Väljavõte Viiratsi valla üldplaneeringust, planeeringuala tähistatud punase joonega.

3.3 Koostatav Viljandi valla üldplaneering⁶

Plaaneeringualal on alatatud Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 otsusega nr 69 Viljandi valla üldplaneering. Üldplaneering on vastu võetud Viljandi Vallavolikogu 30.12.2020 otsusega nr 1-3/319.

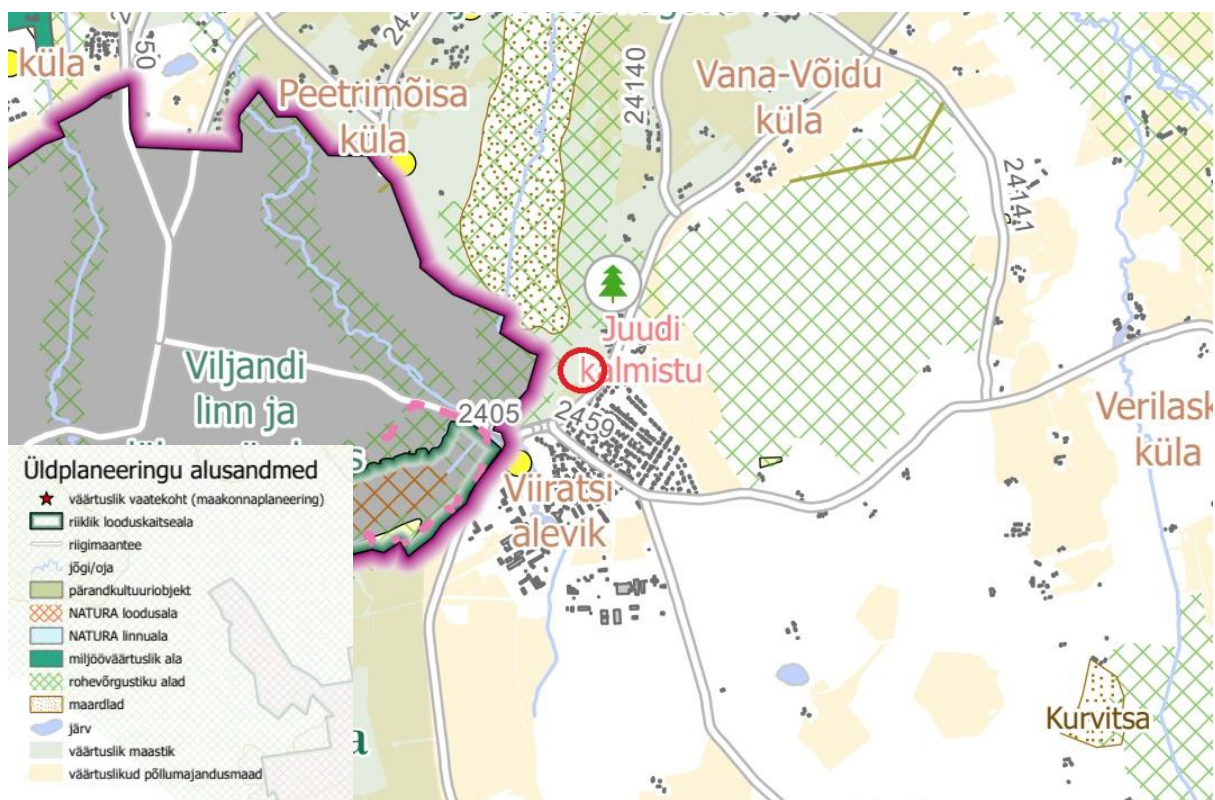
Vastavalt koostatavale üldplaneeringule jääb planeeringuala ruumiliste väärtuste koondkaardi kohaselt väärtusliku maastiku alale (Joonis 7). Maakasutuse kaardi kohaselt ei ole planeeringualal juhtotstarvet määratud. Sellistel aladel tuleb lähtuda katastrisse kantud kõlvikust ja/või Eesti topograafilise andmekogu (ETAK) andmetest ja selles märgitud kõlvikulisest jaotusest. Maakasutustingimuste mõistes tuleb selliseid valgeid alasid käsitleda aladena, kus üldplaneeringuga ei ole maakasutustingimusi seatud ja/või kaitsetingimusi määratud või seatud tingimused kehtivad üldistena kogu planeeringualal. Planeeringuala jääb hajaasustusalale metsamaa kõlviku alale.

Elamumaa-alade arendamise üldised eesmärgid ja tingimused vastavalt koostatavale üldplaneeringule on:

- Väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid on elamumaa-alade arendamise üldiseks eesmärgiks olemasoleva hajaasustusega krundistruktuuri säilitamine ja uute suurte elamuarendusalade loomise vältimine.

⁶ Viljandi valla üldplaneering. Algatatud Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 otsusega nr 69. Kättesaadav: <https://www.viljandivald.ee/elukeskkond-transport-ehitus/planeerimine-ja-ehitus/uldplaneering#uldplaneeringu-vastu>

- Tuleb arvestada hajaasustusele omase elukeskkonna ajaloolise kujunemislooga, mille keskmes on väikesed majandusüksused – talusüdamed oma eluhoonete ja nende juurde kuulunud abi- ja tootmishoonetega, nagu aidad, küünid, laudad jms. Sellest tulenevalt on lubatud ettevõtluskeskkonna otstarbega ehitised ka olemasolevatel ja uutel elamumaa kruntidel tingimusel, et nende funktsioon ei hakka domineerima elamumaa üle ja ei oma tunnetatavat kinnistupiiriülest mõju. Selliste ehitiste alune ja nende teenindamiseks vajaliku maa pindala ei või ületada 25% väikeelamumaa pindalast.
- Eesmärk on säilitada ja luua võimalikult suurt kõrghaljastuse osakaalu, mis liigendab maastikku, sulandab elukeskkonda loodusega ja suurendab selle ala bioloogilist mitmekesisust.
- Eesmärk on soodustada väikeelamumaal lähestikku asuvate majavalduste ühise taristu loomist, nagu ühised lokaalsed omapuhastid või puurkaevud.

Joonis 7. Väljavõtte Viljandi valla koostatavast üldplaneeringust, planeeringuala tähistatud punase joonega.

Eeltoodust tulenevalt on detailplaneering koostatava üldplaneeringuga kooskõlas.

4 Võimalikud keskkonnamõjud

4.1 Mõju Natura aladele

Natura 2000 on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üle-euroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund.

Detailplaneeringuala läheduses ei paikne Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähim Natura ala on Viljandi loodusala (EE0080514; RAH0000494) u 1 km kaugusel edela suunas. Planeeringuala ja Viljandi loodusala eraldavad lisaks suurele vahemaale ka põhimaantee, metsa- ja põllumaad.

Viljandi loodusala I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on looduslikult rohketoitelised järved (3150); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), saarmas (*Lutra lutra*) ja hink (*Cobitis taenia*).

Arvestades kavandatava tegevuse iseloomu ja paiknemist, siis on välistatud, et kavandatav tegevus mõjutaks Natura ala kaitse-eesmärke, sh elupaikade seisundit ja kaitstavate liikide seisundit ebasoodsalt. Välistatud on ka ebasoodne mõju Natura ala terviklikkusele. Seepärast KSH eelhindangu käigus Natura eelhindamist ei teostata.

Kavandatava tegevuse iseloomust ja paiknemisest tulenevalt ei mõjutata looduslal kaitstavate koosluste ja liikide seisundit.

4.2 Mõju kaitstavatele aladele, kaitsealustele liikidele jt loodusobjektidele ning bioliigilisele mitmekesisusele

Planeeringualal ega kontaktvööndis ei paikne EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur järgi kaitstavaid alasid ega üksikobjekte. Seega ka kavandatava tegevusega kaasnevat mõju neile oodata ei ole.

Planeeringualale lähim kaitsealuse taimeliigi leiukoht on u 620 m kaugusel kirde suunas III kaitsekategooria liik sulgjas õhik (*Neckera pennata*) (KLO9404632, viimane kinnitatud vaatlus 2022, vähearvukus). Leiukoht on alast piisavalt kaugel, neid eraldab planeeringualast juba olemasolev põhimaantee. Üksikelamu rajamisel ei ole oodata ka ümbritsevatel aladel oluliselt suurenevat tallamiskoormust. Seega ei ole oodata, et kavandatava tegevusega kaasneks ebasoodsat mõju kaitsealustele aladele, üksikobjektidele või kaitsealuste taimede kasvukohtadele.

Planeeringualast u 255 m kaugusele läänesuunas jääb III kategooria kaitsealuse loomaliigi sookurg (*Grus grus*) leiukoht (KLO9135680, Viimane kinnitatud vaatlus 26.05.2024, leitud 4 paari). Planeeringuala ning leiukoha vahele metsaala ning rohumaa. Leiukoht on alast piisavalt kaugel olulise inimtegevuse häiringu vältimiseks. Üksikelamu ja abihoonete rajamisel ei ole oodata ka ümbritsevatel aladel oluliselt suurenevat tallamiskoormust. Seega ei ole oodata, et kavandatava tegevusega kaasneks olulist ebasoodsat mõju kaitsealuste loomade leiukohtadele.

Planeeringuala on Keskkonnaagentuuri ELME projekti⁷ ökosüsteemide seisundihinnangu alusel peamiselt keskmises või viletsas seisundis kooslused. Seega ei ole oodata, et kavandatav tegevus halvendaks kõrge ökoloogilise väärtusega koosluste seisundit. Elamumaa rajamisega planeeringualale kaasneb metsamaa raadamine. Metsaregistri andmetel jääb planeeringualale

⁷ Keskkonnaagentuur. ELME kaardikihtide kataloog (2021). <https://keskkonnaportaal.ee/et/elme-kaardikihtide-kataloog-2021>

vähesel määral II boniteediklassi jänesekapsa kasvukohatüübi metsaala ja I boniteediklassi jänesekapsa kasvukohatüübi metsaala. Keskmine vanus metsaalal on 82 ning II boniteediklassi jänesekapsa metsamaa on küps mets. Maksimaalne raadamismaht on kuni 0,18 ha (reaalselt osa metsast säilitatakse hoonestusevahelise haljastusena). Raadamisel on negatiivne keskkonnamõju, kuid arvestades väikest mahtu ei saa seda pidada oluliseks mõjuks. Raadamine saab toimuda vastavalt metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse tingimustele.

Planeeringu elluviimisega ei kaasne seega olulist ebasoodsat mõju looduskeskkonnale. Kaitsealuste liikide või kõrge ökoloogilise väärtusega kooslustele olulist ebasoodsat mõju ei ole oodata.

4.3 Loodusvarade kasutamine, jäätme- ja energiamahukus

Hoonete ja rajatiste rajamisel ja kasutamisel tarbitakse paratamatult loodusvarasid (nt maa, veeressurs, energia, ehitusmaterjalid), kuid arvestades planeeringuga kavandatavaid ehitusmahte, siis ei põhjusta see nende varude kättesaadavuse vähenemist mujal.

Ehitustegevusega kaasneb ehitusjäätmete teke. Antud tegevuse puhul pole oodata jäätmeteket mahus, mis võiks ületada piirkonna keskkonnataluvust. Jäätmete käitlemise (sh kogumise) korraldamisel lähtutakse jäätmeseadusest ja Viljandi valla jäätmehoolduseeskirja nõuetest.

Ehitusjäätmete valdaja peab rakendama kõiki tehnoloogilisi võimalusi ehitusjäätmete liigiti kogumiseks tekkekohas, korraldama oma jäätmete taaskasutamise või andma jäätmed käitlemiseks üle vastavat keskkonnaluba või registreeringut omavale isikule ning rakendama kõiki võimalusi ehitusjäätmete taaskasutamiseks.

Tegevusega kaasneb jäätmete teke hoonete kasutusperioodil, kuid ei ole oodata jäätmeteket mahus, mis võiks põhjustada olulist keskkonnamõju. Samuti ei ole oodata spetsiifiliste, sh ohtlike, jäätmete teket, mille käitlusvõimekus on piiratud.

Ehitamisel maapõues tehtavate tööde ja maaparandussüsteemi ehitamise käigus üle jääva kaevisse võõrandamine või selle väljaspool kinnisasja tarbimine, kui võõrandatava või tarbitava kaevisse kogus on suurem kui 5000 kuupmeetrit, on lubatud ainult Keskkonnaameti loal. Kaevisse võõrandamiseks või väljaspool kinnisasja kasutamiseks tuleb esitada taotlus keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS kaks nädalat enne kavandatavat tegevust vastavalt maapõuseaduse § 97 kohaselt. Antud juhul on oodatavad ehitusmahud väikesed ja olulist kaevisse teisaldamisvajadust ei esine.

4.4 Mõju kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele

Kliimamuutuste mõjuga kohanemise all mõistame kliimamuutuste poolt põhjustatud riskide maandamist ja tegevusraamistikku, et suurendada nii ühiskonna kui ka ökosüsteemide valmisolekut ja vastupanuvõimet kliimamuutustele. Paljud kliimamuutustega kaasnevad nähtused – sagenevad tormid, tulvad, suurenev sademete hulk, üleujutused, temperatuuri äärmused jm ekstreemsed ilmastikunähtused – on vähemalt osaliselt leevendatavad rohealade planeerimise kaudu⁸.

Kliima soojenemine mõjutab nii inimese elukeskkonda kui ka looduskeskkonda. Juhul kui kliima soojenemist ei suudeta hoida alla 1,5°C, on sellel tugevalt negatiivsed tagajärjed nii inimese elutingimustele kui ka väga paljudele teistele liikidele ja kooslustele. Selleks, et pidurdada kliima

⁸ OÜ Hendrikson & Ko. Rohevõrgustiku planeerimisjuhend. Tallinn–Tartu 2018.

soojenemist, on vaja koheselt vähendada inimtekkeliste kasvuhoonegaaside atmosfääri paiskamist⁹.

Planeeringuga ei kavandata uute oluliste paiksete heiteallikate teket, mis põhjustaks olulist kasvuhoonegaaside heidet. Planeeritav ala ei jää Maa- ja Ruumiameti üleujutuste kaardirakenduse alusel üleujutatavale alale.

Eesti Keskkonnaagentuuri poolt koostatud kliimastsenaariumid aastani 2100, mille kohaselt ootavad Eestit ees võimalikud muutused nii temperatuuri, tuule kui sademete režiimis. Eeldatavasti sagenevad üleujutused ja põuaperioodid, suureneb kaldaerosioon ja kaldarajatised satuvad ohtu, lisaks peab olema valmis suuremateks tormikahjustusteks. Samuti on mõjutatud jää- ja lumikatte kestuse perioodid ning merevee ja siseveekogude tase. See tähendab, et peame valmistuma sagedamateks metsapõlenguteks, tormideks, üleujutusteks ning uute taimekahjurite ja võõrliikide tulekuks.

Elamumaa rajamisega planeeringualale kaasneb metsamaa raadamine. Metsaregistri andmetel jääb planeeringualale 0,18 ha I ja II boniteediklassi jänesekapsa kasvukohatüübi metsaalad. Metsamaa raadamine põhjustab pöördumatu muutuse keskkonnas ning see mõjutab süsiniku talletamist ja sidumist. RMK 2023.a süsinikuraporti¹⁰ kohaselt on RMK metsamaal ja muudes maakategeooriates CO₂ sidumine tonni hektari kohta (t/ha aastas) väärtusega umbes 5,4. Antud projekti raadatava ala suurus on maksimaalselt 0,18 ha, mistõttu jääb elamumaa rajamisel raadataval alal sidumata u 0,972 t CO₂ekv aastas (5,4 CO₂ t/ha×0,18 ha).

Tulenevalt maakasutuse muutusest omab elamumaa rajamine mõju metsamaade ning muudes maakategeooriate süsiniku sidumise potentsiaalile. Arvestades raadatava ala mahtu ei põhjusta pöördumatut muutust keskkonnas ning see ei **mõjuta olulisel määral süsiniku talletamist ja sidumist**.

Arvestades kogu arendustegevuse mahte, siis on mõju maakasutuse muutusest tingitud mõju kliimale siiski vähene.

4.5 Mõju pinna- ja põhjaveele

Planeeringualal ei asu ühtegi veekogu. Planeeringuala piirneb maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndi alaga, avatud eesvool valgalaga kuni 10 km² (Viiratsi I, maaparandussüsteemi kood 3101800010220). Planeeringu koostamisel tuleb tagada Viiratsi I eesvoolu hooldusala säilimine. Hooldusala ulatuses ehitustegevust vältida. Veekogu kallaste puhverdusvõime säilimiseks vältida eesvoolu kallastelt puistu suuremahulist eemaldamist.

Planeeringu algatamisel ei ole teada kavandatav veevarustuse ja reoveekäitluse lahendus. Planeeringuala piirneb ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga kaetud alaga, kuid kuna tehnilised tingimused vee-ettevõtjalt planeeringu algatamise faasis puuduvad, siis ei ole teada kas elamu on võimalik ÜVK trassidega mõistlikul viisil ühendada. ÜVK-ga liitumisel ei ole oodata olulist mõju pinna- ja põhjaveele. Üksikelamu veetarve ega reovee kogus ei halvenda piirkonnas põhjavee kättesaadavust ega ületa piirkonna reoveepuhasti käitlusvõimekust. Viimase kümne aasta jooksul on elanike arv nii Viljandi maakonnas kui Viljandi vallas pidevalt vähenenud. Viljandi valla elanikkond on 10 aastaga vähenenud 1314 elaniku võrra (8,76%), Viljandi maakonnas 8,3%.

⁹ IPCC, 2021: Summary for Policymakers. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.

¹⁰ RMK süsinikuraport. 2023. https://rmk.ee/wp-content/uploads/2025/01/Sysinikuraport_2023.pdf

Statistikaameti prognoosi kohaselt käsitletaval perioodil elanike arvu langus Viljandimaal jätkub. Seega ei ole tegu piirkonnas veeresursside nappusega.

Juhul kui ei ole võimalik kavandatavat eramut liita ÜVK trassidega tuleb kasutada lokaalseid lahendusi.

Puurkaevu rajamisel tuleb lähtuda keskkonnaministri 09.07.2015 määrusest nr 43 „Nõuded salvkaevu konstruktsiooni, puurkaevu või -augu ehitusprojekti ja konstruktsiooni ning lammutamise ja ümberehitamise ehitusprojekti kohta, puurkaevu või -augu projekteerimise, rajamise, kasutusele võtmise, ümberehitamise, lammutamise ja konserveerimise korra ning puurkaevu või -augu asukoha kooskõlastamise, ehitusloa ja kasutusloa taotluste, ehitus- või kasutusteatise, puurimispäeviku, salvkaevu ehitus- või kasutusteatise, puurkaevu või -augu ja salvkaevu andmete Eesti looduse infosüsteemi esitamise korra ning puurkaevu või -augu ja salvkaevu lammutamise teatise vormid“. Puurkaevu/puuraugu võib rajada, ümber ehitada ja lammutada hüdroteoloogiliste tööde tegevusluba omav isik.

Puurkaevu kasutamisel tuleb arvestada, et vee erikasutus vajab keskkonnaluba kui võetakse põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või rohkem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas (VeeS § 187 p 2). 1 elamukrundi rajamisel ei ole oodata, et arenduse täiemahulise realiseerumise korral võidakse künniskogust ületada¹¹.

Detailplaneeringu alal puudub käesoleval ajal reoveekäitluslahendus ja ala jääb väljaspoole reoveekogumisala. Tehnilised tingimused vee-ettevõtjalt planeeringu algatamise faasis puuduvad, seega ei ole teada kas elamu on võimalik ÜVK trassidega mõistlikul viisil ühendada. Tekkiva reovee käitlemiseks on antud piirkonnas lisaks põhimõtteliselt kolm lahendusvarianti: 1) kogumismahutite rajamine, 2) omapuhastite rajamine, 3) väikepuhasti rajamine.

Veeseadusest lähtuvalt ei ole keskkonnaluba vee erikasutuseks vaja kuni ühe kuupmeetri heitvee veekogusse juhtimiseks ööpäevas, kui see tegevus vastab VeeS § 128 lõike 7 alusel kehtestatud heitvee suublasse juhtimise nõuetele. Juhul kui omapuhastid rajatakse kuni 5 majaliste gruppidele, siis eeldatavalt keskkonnavalda künnist ei ületata. Väikepuhasti korral on vaja taotleda keskkonnaluba vee erikasutuseks.

Biopuhasti ja imbväljaku rajamisel tuleb lähtuda keskkonnaministri 31.07.2019 määruse nr 31 „Kanaliseerimisprojekti planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“ nõuetest. Selle kohaselt on omapuhasti (projekteeritud reostuskoormusega kuni 49 ie-d) kuja vähemalt 10 m, septiku või muu pealt kinnise või maa-aluse omapuhasti kuja vähemalt 5 m. Eeldatavalt jäävad reostuskoormused omapuhasti tasemele. VeeS § 134 lg 4 alusel arvestatakse kanalisatsiooniehitise kuja ulatust kanalisatsiooniehitise hoone välisseinast või rajatise või seadme välispiirjoonest. Võimalusel tuleb eelistada mitme kinnistu peale ühe suurema biopuhasti rajamisega, mis on efektiivsem ning mõju keskkonnale väiksem.

VeeS § 127 lg 1 kohaselt ei ole heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal ning lähemal kui 50 m sanitaarkaitseala välispiirist (50 m puurkaevust). Keskkonnaministri 31.07.2019 määrus nr 316 sätestab kanalisatsiooniehitiste kohustuslikud kujade ulatused. Planeeritav biopuhasti ja imbväljak peavad seega jääma puurkaevu lähimast punktist kokkuvõttes vähemalt 100 m kaugusele, millega tagatakse immutusala kuja (50 m) ja puurkaevu sanitaarkaitseala (50 m) mittekattuvus.

¹¹ Keskmiselt tarbib iga Eesti elanik 90 liitrit vett ööpäevas, keskmine leibkonna keskmine suurus on 2.35, seega 1 elamu veetarve on u 6 m³ kuus.

Maa- ja Ruumiameti 1:400 000 geoloogilise baaskaardi andmetel paikneb DP ala kaitstud põhjaveega alal. Seega tuleb heitvee pinnasesse immutamisel arvestada määruse nr 61 § 8 lg 1 p-des 1-2 sätestatud tingimustega. Heitvee immutussügavus peab olema aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma hinnanguliselt vähemalt 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest (määrus nr 61 § 8 lg 3).

Planeeringualale ei jää puurkaevusid (Joonis 3). Planeeritava alale lähim puurkaev on u 260 m kaugusel kirde suunas Siluri-Ordoviitsiumi+Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogumi Devoni kihtide all Ida-Eesti vesikonnas PRK0006031. Puurkaevul on <https://veka.keskkonnainfo.ee/> andmetel 50 m sanitaarkaitseala. Puurkaevu sanitaarkaitseala ei ulatu planeeringualani.

Planeeringuga ei kavandata olemasoleva teabe alusel uusi olulise reostusohuga objekte.

Sademevee ärajuhtimine on enamasti lahendatud kraavitusega, lisaks on arvestatud, et sademevesi imbub haljasaladel pinnasesse. Sademeveetorustik on Vana-Võidu külas ainult Kivistiku tänaval. Eramajade piirkonnas suunatakse osa sademevett reoveekanaliseerimisele.

Veeseaduse § 129 järgi tuleb sademevee käitlemisel võimalusel eelistada lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda selle tekkekohas, vältides sademevee reostumist. Tuleb maksimaalselt kasutada sademeveest vabanemiseks looduslähedasi lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda kohapeal eelkõige maastikukujundamise kaudu, kus võimalik. Kõvakatteliste pindade rajamine tõstab alalt ärajuhtimist või lokaalset immutamist vajava sademevee koguseid. Soovitav on poorsete pinnakattematerjalide kasutamine. Tugevalt soovitatav on rajada sademevee kogumislahendused, mis võimaldavad sademevett kasutada haljastuse kastmiseks vähendades seeläbi ka põhjavee tarvet.

DP realiseerimisega ei ole oodata olulist mõju pinnaveele ja põhjavee režiimile või kvaliteedile.

4.6 Müra, vibratsioon, õhusaaste, valgus, soojus ja kiirgus

Planeeringu elluviimise enda mõjud õhukvaliteedile on eeskätt ehitusaegsed. Ehitusaegsed tööd ja transport põhjustavad teatavas ulatuses ehitusaegseid häiringuid, kuid arvestades kavandatavaid ehitusmahte, siis on need mõjud väga lühiajalised. Ehitustegevuse perioodil võib esineda kõrgendatud ehitusmüra tasemeid. Tegu on mööduvate mõjudega ning arvestades tegevuse mahtu, siis ei ole ehitustööde korrektsel korraldamisel oodata olulist ehitusaegset mõju. Ehitusaegse mürahäiringu vältimiseks tuleb vältida öiseid mürarikkeid ehitustöid.

KOTKAS heiteallikate registri andmetel asub planeeringualast umbes 2,3 km kaugusel aktsiaselts Viiratsi Saeveski (HEIT0008917, HEIT0008916, HEIT0008915, HEIT0001564, HEIT0008918). KOTKAS heiteallikate registri andmetel ei asu planeeringuala lähipiirkonnas muid heiteallikaid. Seega planeeringualal õhukvaliteedi piirnorme ületavate saasteainete kontsentratsioonide esinemine on ebatõenäoline.

Planeeringuala jääb põhimaantee nr 92 Tartu - Viljandi - Kilingi-Nõmme teest u 80 m kaugusele, keskmine liiklussagedus on 4872 sõidukit ööpäevas. Planeeringuga kavandatav tegevus (1 elumumaa krunt) ei põhjusta piirkonnas otseselt ega kaudselt (läbi liikluskoormuse) olulist õhukvaliteedi halvenemist või olulist mürahäiringu lisandumist. **Planeeringualal tuleb arvestada põhimaanteest tuleneva liiklusemüraga.**

Planeeringu elluviimisel suureneb piirkonna valgustatus. Detailplaneeringuala valgustuse projekteerimisel ja rajamisel tuleb eelistada kaasaegseid energiasäästlike valgustuslahendusi, vältida valgust ülesse suunavaid lahendusi ning arvestada ümbritsevate hoonete paiknemist (vältida uue valgustuse olemasolevatesse akendesse suunamist).

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole oodata olulist soojuse emissiooni, vibratsiooni või lõhnahäiringu tekkevõimalust.

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole seega ette näha ülenormatiivse välisõhu saaste, mürahäiringu, soojuse, kiirguse, vibratsiooni või lõhnahäiringu tekkimist.

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole seega ette näha ülenormatiivse välisõhu saaste, mürahäiringu, soojuse, kiirguse, vibratsiooni või lõhnahäiringu tekkimist.

4.7 Mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale

Detailplaneeringu lahendus näeb ette elamumaa ehitust alale, mis on käesoleval ajal kasutusel enamasti metsamaana. Planeering on üldplaneeringut muutev kavandades elamumaa üldplaneeringuga märgitud reserveeritud puhkealale ilma hoonete ehitamise õigusega.

Vastavalt kehtivale üldplaneeringule võib puhkealana vaadelda kogu valda. Looduslähedane hajaasustusega maastik omapäraste pinnavormidega ja rikkaliku taimeistikuga on huvipakkuv, eelkõige eriliste harrastuste ja huvipuhkuse (jaht, linnuvaatlused, ratsutamine, taluelu jt) korraldamiseks. Planeeringuala ise ei ole praegu puhkemajanduslikus kasutuses. Arvestades ala suurust ja paiknemist Vana-Võidu külas, ei ole põhjust eeldada, et kavandatav tegevus mõjutaks piirkonna puhkealade kättesaadavust või kasutusvõimalusi negatiivselt. Planeeringuga kavandatav maakasutus ei välista ala või selle ümbruse kasutamist puhkeotstarbel ka edaspidi. Kavandatav tegevus ei vähenda piirkonna maastikulisi ega looduskeskkonna väärtusi, mis toetavad puhke- ja loodusturismi arengut.

Planeeringu koostamisel tuleb arvestada metsa-ala võimalikult maksimaalse säilitamise vajadusega.

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole oodata ebasoodsat mõju inimese tervisele ega varale.

4.8 Mõju kultuuriväärtustele

Planeeritaval alale lähimad kultuurimälestised asuvad u 1000 m kaugusel lääne suunas (ehitismälestis Kõsti vesiveski, reg nr 14728¹²). Detailplaneeringuga ei ole ette näha negatiivset mõju antud mälestisele. Planeeringu realiseerimisel kaevetööde käigus arheoloogiliste leidude ilmsikstulekul tuleb vastavalt muinsuskaitseaduse (§ 31 lg 1, § 60) kohaselt tööd katkestada ning teatada leiu leiukohast Muinsuskaitseametile.

4.9 Avariolukordade esinemise võimalikkus

Alale ei ole DP algatamise taotluse kohaselt kavandatud keskkonnaohtlikke rajatisi ega tegevusi. Planeeringuala ei jää vastavalt Maa-ja Ruumiameti ohtlike käitiste kaardile ohtlike ettevõtete ohualasse. Eelnevast tulenevalt ei kaasne kavandava tegevusega eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga avariolukordasid.

Ehitamise käigus tuleb järgida tavapäraseid töökorralduslikke meetmeid ja head ehitustava vältimaks ehitusaegseid avariolukordi.

¹²

Kultuurimälestiste

register.

14728

Kõsti

vesiveski.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=14728>

Planeeringualale ei ole kavandatud uusi keskkonnohtlikke rajatise ega tegevusi. Seega ei ole eeldada kavandavast tegevusest tulenevaid võimaliku olulise keskkonnamõjuga avariolukordade esinemist.

4.10 Lähipiirkonna teised arendused ja võimalik mõjude kumuleerumine

Planeeringualast u 320 m kaugusele lääne suunda jääb Viljandi linna kv nr 135 osa-ala kehtiv detailplaneering (72854). Eesmärgiks on Viljandi Linna puhastusseadmete maa-ala määramine. Olulist ebasoodsat kumulatiivse mõju teket piirkonnas ei tuvastatud.

Kavandatava tegevusega ei kaasne riigipiiriülest mõju.

4.11 Muud aspektid

Vastavalt KeHJS § 33 lg 4 p-le 3 tuleb eelhindangus hinnata strateegilise planeerimisdokumendi asjakohasust ja olulisust keskkonnakaalutluste integreerimisel teistesse valdkondadesse. Antud juhul on tegu elamumaa kinnistu kavandatava detailplaneeringuga, olulisus keskkonnakaalutluste integreerimisel teistesse valdkondadesse puudub.

Edasises DP koostamise menetluses tuleb rakendada Euroopa Liidu keskkonnoalastes õigusaktides sätestatud säästvuse, ettevaatlikkuse ja vältimise põhimõtteid.

Kui DP-ga planeeritakse võimalikku olulist keskkonnamõju kaasatoovat tegevust või sellega muudetakse kõrgemalseisvat strateegilist planeerimisdokumenti (üldplaneering), siis tuleb kaaluda KSH vajadust, mida on ka eelhindangu näol tehtud. Põhimõtte kaaluda KSH läbiviimist on kooskõlas ka Euroopa Liidu keskkonnoalaste õigusaktidega, sest vastava põhimõtte sätestab ka Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2011/92/EL.

5 Ettepanek KSH algatamise/algatamata jätmise kohta

Detailplaneeringuga kavandatakse moodustada 1 elumumaa krunt. **Planeering on üldplaneeringut muutev kavandades elumumaa üldplaneeringuga määratud ilma hoonete ehitamise õigusega puhkealale.**

Keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkust hinnati KeHJS § 33 lõigete 3–5 alusel koostatud eelhindangus. Arvestades kavandatud tegevuse mahtu, iseloomu ja paiknemist ei saa eeldada detailplaneeringu elluviimise ja sihipärase kasutamisega seonduvat olulist keskkonnamõju. Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine ei ole seega käesoleva eelhindangu alusel vajalik järgnevatel põhjustel:

- 1) detailplaneeringu realiseerimisega kaasnevana ei saa eeldada tegevusi, millega kaasneks keskkonnaseisundi olulist kahjustumist, näiteks olulist negatiivset mõju hüdrogeoloogilistele tingimustele ja veerežiimile;
- 2) lähtudes planeeringuala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest ja maakasutusest, ei ole ette näha DP realiseerimisel kavandatud mahus antud asukohas muud olulist negatiivset keskkonnamõju;
- 3) planeeringualal ei paikne kaitsealuseid looduse üksikobjekte ja kaitsealasid, Natura 2000 võrgustiku alasid, mida planeeringuga kavandatav tegevus võib mõjutada;
- 4) detailplaneeringuga kavandatav tegevus ei kahjusta inimese tervist, heaolu ega vara. Planeeritava tegevusega ei kaasne olulist liikluskoormuse ja mürataseme suurenemist;
- 5) planeeritava tegevusega ei kaasne olulisel määral soojuse, kiirguse, valgusreostuse ega inimese lõhnataju ületava ebameeldiva lõhnahäiringu teket;

KSH eelhindangu koostaja soovib planeeringu koostamisel arvestada järgnevaid leevendavaid meetmeid:

- Planeeringu koostamisel tuleb tagada Viiratsi I eesvoolu hooldusala säilimine. Hooldusala ulatuses ehitustegevust vältida. Veekogu kallaste puhverdusvõime säilimiseks vältida eesvoolu kallastelt puistu suuremahulist eemaldamist. Säilitada kallastel looduslik taimkate.
- Sademevee käitlemisel on soovitatav maksimaalselt kasutada looduslähedasi sademevee käitluslahendusi, sh kavandada sademevee kogumislahendused haljastuse kastmiseks. Minimeerida tuleb vett läbilaskmatute pindade osakaalu. Tugevalt soovitatav on rajada sademevee kogumislahendused, mis võimaldavad sademevett kasutada haljastuse kastmiseks vähendades seeläbi ka põhjavee tarvet.
- Tagada tuleb nõuetekohane keskkonnatingimusi arvestav reovee ja veevarustuse lahendus. Reoveepuhastuslahenduse ja vajadusel puurkaevu kavandamisel tuleb juba planeeringus tagada vajalik ruumivajadus tagamaks nõuetekohased kujud ja sanitaarkaitseala. Eelistatud on võimalusel ühiskanaliseerimisega ühinemine. Kui see ei ole võimalik, siis tuleb leida alale sobilik lokaalne reovee kogumise või puhastamise lahendus.
- Tehislikud alad (hoonestusalad) võivad kuumalaine korral maa-alal levivaid temperatuure tõsta (võimendada). Ühe eramu kavandamisel on küll lisanduv tehislake alade pindala väike. Siiski on asjakohane säilitada maksimaalselt kõrghaljastust.
- Planeeringuga elluviimisel lisandub täiendavat müra ehitustööde läbiviimisel. Arvesse peab võtma, et ehitusaegne müra ei tohi ületada atmosfääriõhu kaitse seaduse ning selle alusel välja antud määrustes ja sotsiaalministri 04. märtsi 2002. a määruse nr 42 „Müra

normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid” sätestatud müra normtasemeid.

- Arvestada planeeritavate hoonete tehniliste seadmete (soojuspumbad, kliimaseadmed, ventilatsioon jms) valikul ja paigutamisel naaberhoonete paiknemisega ning et tehniliste seadmete müra ei ületaks ümbruskonna elamualadel keskkonnaministri 16.12.2016. a määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” lisa 1 normtasemeid.
- Planeeringu koostamisel tuleb arvestada ala külgnemist maanteega ja arvestada tee äärsel alal esineva kõrgendatud müratasemega. Eluhoone siseruumide kaitseks kasutada müra vähendamiseks hea heliisolatsiooniga seinu ja aknaid. Eluhoone planeerimisel ning rajamisel tuleb järgida Eestis kehtivat standardit EVS 842 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest”.
- Planeeringu koostamisel ja edasisel projekteerimisel arvestada, et tegu on suure tõenäosusega kõrge radoonistasemega alaga. Ehitusprojekt peab käsitlema radooniohu vältimise meetmeid.

Detailplaneeringus keskkonnatingimustega arvestamine on antud planeeringu puhul igakülgset võimalik planeeringumenetluse käigus vastavalt planeerimisseaduse § 126 lg 1 p 12. KSH algatamise või mittealgatamise täiendava otsuse saab teha siiski vaid kohalik omavalitsus.

Enne KSH üle otsustamist tuleb omavalitsusel küsida KSH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu põhjal seisukohta asjaomastelt asutustelt vastavalt KeHJS § 33 lg 6, eeskätt Keskkonnaametilt, aga vajadusel ka teistelt asutustelt.

Kasutatud materjalid

Allikmaterjalid:

Viljandi maakonnaplaneering 2030+

Detailplaneeringu algatamise taotlus Viljandi vallas, Vana-Võidu külas Piima maa-alal.

Viiratsi valla üldplaneering (kehtiv)

Viljandi valla üldplaneering (koostatav)

Seadused, määrused:

Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded (Vastu võetud 16.08.2017 nr 31). Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/118082017003>

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (RT I 2005, 15, 87). Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/103012022010?leiaKehtiv>

Planeerimisseadus (RT I, 26.02.2015, 3). Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062022009?leiaKehtiv>

Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu (RT I 2005, 46, 383). Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122092020003?leiaKehtiv>

Andmebaasid:

EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur

EELIS Veka: <https://veka.keskkonnainfo.ee/veka.aspx?page=vekavek>

Eesti Geoloogiateenistuse Eesti pinnase radooniriski kaart (andmed 2020. aasta seisuga): <https://gis.egt.ee/portal/apps/MapJournal/index.html?appid=638ac8a1e69940eea7a26138ca8f6dcd>

Keskkonnaameti avalik dokumendiregister: <https://adr.envir.ee/>

Keskkonnaotsuste infosüsteem: <https://kotkas.envir.ee/>

Kultuurimälestiste riiklik register: <https://register.muinas.ee/>

Maa- ja Ruumiameti ETAK andmed: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Ruumiandmed/Eesti-topograafia-andmekogu/Laadi-ETAK-andmed-alla-p609.html>

Maa- ja Ruumiameti geoportaal: <http://geoportaal.maaamet.ee>